

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Megkapja e lapot minden kath. néptanítási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre 6 K. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér fizetendő. Állandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény. Kisebb hirdetésekre külön árszabás. Egész oldal...kor. 50. — Negyed oldal...kor. 15. — Fél oldal...kor. 28. — Nyolcad oldal...kor. 10. — A díjak előre be kell küldendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
---	---	--

Harc a pornográfia ellen.

Az «Alkotmány» érdemes szerkesztője: *Túri Béla* volt a katolikus közvéleménynek lelkes szószólója a VIII. Országos Katolikus Naggyűlésen, midőn haragra szólította a magyar társadalom becsületesen érző és gondolkodó elemeit a pornográfia ellen. De e kezdeményező lépés után még nem tette le a fegyvert, nem engedte, hogy a kimondott határozatot a feledés pora lepje be. Az Országos Pázmány Egyesületben már a harc módzatairól tesz javaslatokat s az egész társadalom figyelme e fontos kérdés felé fordul.

Egyesületek napirendre tűzik e kérdést, a bíróság fokozott éberséggel sujtja a magyar nép erkölcsi rablóját, míg e hó 22-én a Magyar Társadalomtudományi Egyesületben közéletünk egyik kiválósága, dr. Dolleschall Alfréd egyetemi tanár nagyarányú tanulmánnyal világít be a kérdés mélyébe s vele a pornográfia elleni küzdelem hatalmas erőt nyert. Rámutatott bátor lélekkel a védekezés módjaira; mert ahol egy nemzet megrontásáról van szó, ott nem lehet keztyűs tenyérrrel simogatni sem az irodalmi betyárkodást, sem a lélekkel kufarkodó vigéceket, sem a fertőzött tallérokat zavarosban halászó kiadót. Nemzeti jó hírnevünk érdeke úgy kívánja, hogy e tekintetben végre egységes állást foglaljon el az egész magyar társadalom. Az irodalom útján elkövetett fajtalanokodást, az ártatlan léleknek szabadon való megkerítése ellen hatalmas gátat kell emelni, melyet ne tudjanak áttörni gonoszlelkű üzérek.

Különösen, mi tanítók érezzük legjobban, hogy nevelői munkánkat városban és falun egyaránt mint gyöngit, sőt sokszor tönkresilányítja a szennyirodalom. Az ifjúságot mesterségesen izgatják. A kirakatokban ott diszlenek a legcsinányabb féreművek s öt-tíz fillérért kínálják a lélek méregitalát. Az érzékiséget fölkorbaesolják, minden tisztesség sutba dobásával a mételeyt terjesztő füzetek nagy titokban jutnak kézrül-kézre. A tiszta lélek himporát letörölve itt is, ott is. A gonosz lélek legkitünőbb fegyvertársai

a pornografikus iratok. Piszkos szerelmet magasztalnak, agyafurt betörésekre, csalásra, betyárkodásra egyaránt tanítják a népet és ifjúságot a «Nick Carterek», Boccaccio «legszebb» meséi stb.

A népneveléssel foglalkozó lelkészek, tanítók érzik bizonyára a legjobban a nagy nemzeti veszedelem súlyát, éppen azért nekünk kell leg hamarabb sietni azok zászlaja alá, kik a pornográfia ellen hirdetnek harcot. Nekünk kell minden erőnket latba vetni a nép, a szülők fölviládosítása körül, hogy támogatóink legyenek e nemes küzdelemben. Hisz első sorban a szülőnek érdeke, hogy a saját vére, gyermeke ne olvasson szemétirodalmat. Csak az a kár, hogy sok szülő még nem érzi át ennek súlyát. Amelyik boltos a ponyvairodalomnak piacot nyit, azt bojkottálni kell s akkor a pszichirodalom annak a terjesztőjével egyszerre pusztul el. Bele kell markolni végre a gyakorlati élet darázs-fészkébe. Mitem használ az uton-útfélen való sopánkodás, jajgatás az erkölcsök sülyedése miatt. Itt tettekezés, egész férfiakra van szükségünk, kik le mernek sujtani a garázdálkodó becsületeblókra, kik mindjobban elszaporodnak s mint modern uton-állók az egész országot ellepték. Azonban, ha a bírói kötelesség a törvény teljes szigorával rásujt ezekre, kipusztulnak ezek is. De e munkához az egész társadalomnak segítőkészet kell nyújtani, miben reménykedünk is. Vagy csak nem pusztult ki a régi magyar becsület. A közvéleménynek állandóan követelni kell a gyermekeinek megrontásán munkálók börtönbe való elhelyezését. Mert különben hova-tovább a tisztességes írók vonulnak el az irodalmi tisztességérzet romlása miatt.

A tanítóság fogjon kezét a lelkéssel és őrizze éber szemmel az egész falut abban, hogy mit olvas? Ne csak a mi házukba ne engedjünk szemétirodalmat, piszkos ujságokat, melyeknek hirdetései tele vannak arepirító közlésekkel. Ezeket nemesak a mi serdülő gyermekeink, hitvesünk nem olvashatják el anélkül, hogy lelküket be ne szennyezzék, hanem a ve-

zetésünkre bizott nép sem. Azért ne legyen csak theoretikus igazság: jó könyv, jó barát; hanem praktikus valósággá avassuk azt. S ha e fáradságot nem sajnáljuk, a mi hírlapjaink, az «Alkotmány» s «Új Lap» és vidéki keresztény helyi organumaink lesznek a legjobbak; a mi szépirodalmunk lesz a legvirágzóbb, mire fényes tanúbizonyosság a máris szépen illusztrált, kitünően szerkesztett «Élet».

Tegyük magunkéva mi is, hogy

a pornográfia megállítására a legerélyesebb büntetőjogi intézkedések is jogosultak;

a pornográfikus iratokkal szemben megengedhető az ideiglenes ügyészégi és rendőrhatalósági lefoglalás;

a büntető törvénykönyv 248. §-a nem nyújt védelmet a közérköles védelmére, tehát módosítandó;

a kerítést tartalmazó apróhirdetések, éppen mert a pornográfikus füzeteknél is biztosabban metelyezik meg sokszor a gyanútlan olvasóközönséget, bűncselekmény alladékat képeztek s így a lap büntethető legyen: végül, hogy

a közérköles ellen a sajtó útján elkövetett vétségek kivételesenek az esküdtszék hatásköréből s szakbíróság elé (melyben az újságírói testületnek is szerep juthatna) epp úgy, mint a lefoglalási eljárásnál utaltassanak.

Ha ezen agitációnk sikerre vezet, esatát nyertünk: a becsület, a tisztesség esatáját!

Budapest.

Urbányi József.

Az új módszerű rajzitanítás anyagáról.

A rajzitanítás anyagának osztályonként való beosztásához nem lesz érdektelen a következő részletes tájékoztatás.

Az I. osztály anyagát év elején, amíg a kezűgyesítő gyakorlatokat (melyek legalkalmasabban az írás előgyakorlataival kapcsolhatók együvé) át nem vettük, az ösztönszerű, képzeleti rajzok képezhetik. A szemlélet útján való rajzolás anyagául elsősorban legalkalmasabbak a játékok. Mert hiszen itt még az egész rajzolás játékszerűen kell kezelnünk. (A legtöbb szakszerűséggel a kézügy. gyakorlatokat végeztetjük). Azért más tárgyakat is rajzoltathatunk, de ne kívánjunk tökéletes rajzot itt a gyermektől, ahol csak felületes s inkább ötletszerű szemléletre érett.

A beszéd- és értelemgyakorlattal kapcsolatban módunkban áll az illusztrálást előkészíteni az előforduló tárgyak sematikus rajzainak másoltatásával.

A tervezgetés alapját is megkezdjük a kézügyesítő gyakorlatok kombinálgatásával.

A kézügyesítő gyakorlatok anyagát a legegyszerűbb rajzelemek képezik s a fő, hogy az elemek fogalmával megismertessük a gyermeket. A technikai tökéletességet úgy sem érhetjük el.

Szemlélet útján rajzoltatható tárgyak: karika, karikaütő, golyó, színes lapdák, léggömb, íjj és vessző, papíresákó, sárkány, ostor, esörgő, faházikók, dominó; továbbá létra, mérővessző, ablak, levélboríték, cukorsüveg, lóca, egyszerű levelek, retek, hüvelyes vetemények termése, mikulási s

más alkalmi meglepetések, a zászló (kis papír zászló után) stb., stb.

A II. osztályban még mindig nagyobb mértékben a játékszerűség, mint a szakszerűség uralja az anyagot. Az ösztönszerű rajzolatnak még időt engedhetünk a II. osztályban is, de már inkább szorgalmi feladatnak tekintjük. A kézügyesítő gyakorlatokat csak kis mértékben bővítjük, helyette inkább ismételtessük más köntösben az I. osztály anyagát s a hosszúság és szélesség fogalmát állandósítsuk.

A szemlélet útján való rajzolásba tulságosan még ne fokozzuk követelésünk mértékét. A tervezést is ugyanazon mederben folytassuk. Az illusztrálást a beszéd-értelem kapcsán visszük előbbre; a sablonok mellett, amennyire a gyermek értelmi fejlettsége engedi, a legegyszerűbb mozgásokat is belevisszük.

Egyébként rajzolásra alkalmas anyag: egyszerű játéktárgyak, celtábla, óra számlapja, kocsikerek, téglák (különböző oldalról), téglafal, tollszár, írón, egyszerű szerszámok, kiilli, sarló, felhold, palacsintasütő, főzőkanál, hólapat, stb. Az élő természetből egyszerű levelek és gyümölcsök, továbbá itt is az alkalmi meglepetések, a zászló stb.

A III. osztályban már inkább szakszerűen vezetjük a rajzolatot, de játéktárgyak rajzoltatásával még belevegyítjük a játékszerűséget s egyúttal fokozzuk a kedvet. A kézügyesítő gyakorlatok mellett a szemlélet fejlesztésére több gondot fordítunk.

A szemlélet alapján való rajzolásnál a pontosabb megfigyelésre buzdítjuk a gyermeket, mégis kerüljük a céltalan pedantériát, ami kedvét szegi a gyermeknek. A fény és árnyék fogalmát ismertessük meg a gyermekkel s egy színű foltokban adassuk vissza velük.

A színes írónnal való színezést a festéssel váltjuk fel s a festés alapját itt vetjük meg. A tervezgetés a kézügyesítő- és esztétikai gyakorlatok kombinációjából s a legegyszerűbb tárgyak egymásmellé sorakoztatásából állhat.

Az ösztönszerű rajzolás és illusztrálás szorgalmi anyagnak hagyandó.

A III. osztálytól kezdve az anyag megválasztásánál figyelembe kell vennünk a két nem különleges érdekkörét s hajlamait.

Rajzolásra alkalmas játéktárgyak: katonacsákó, puskák, kard, fa- és ólomkatonák, fadobozjátékok (falu, majorság), vizipuska, apró edények, babacipők, babák, színeslapda stb. A használati tárgyak közül alkalmasak lányoknál az egyszerű konyhafelszerelési tárgyak, a háztartás és a gazdaság egyszerűbb tárgyai; fiuknál a kézi-szerszámok, kerti-szerszámok, festő- és rajzszepek, néhány köedény stb.

A karácsonyi és újévi meglepetések minden osztály anyagában szerepelhetnek, úgyszintén a zászló és a címer is a fokozottabb mérték szerint.

Az élő természetből a legegyszerűbb levelek

és virágok, akár friss színükben, akár szárítottan s a gyümölcsök közül is a könnyebbek, egyszerű színfoltban visszaadva, igen jó festési témák.

A tervezésnél itt már nem csak a formák kombinációja, hanem a színek egymasmellé helyezése is bővíti az anyagot. Lányoknál pedig egyszerű négyszögű ruhadarabok segélytervezetei mellett, hogy praktikusak, a kedv fokozására is alkalmasak.

A IV. osztályban mindent, amit a III.-ban megkezdünk, a fokozódó mérték szerint bővítünk. Az eddigi kézügyesítő és szemmértékfejlesztő gyakorlatokat átismételjük s bővítjük egyszerű idomok osztásával.

A szemlélet alapján való rajzoláshoz minden alkalommal érzékeltetjük a távlati elváltozásokat, hogy amennyire lehet, a gyermek érvényre juttassa azokat a rajzán. Az árnyék- és fényhatásoknál a fényfoltot és árnyékválasztót, továbbá a reflexet is szemléltetjük s a lehetőség szerint reprodukáltatjuk a gyermekkel.

A festésnél a színeltalálás és színérzék fejlesztésére fordítunk gondot s ennek érdekében tárgytól független gyakorlatokat végeztetünk.

A stilizálás fogalmát megismertetjük s ennek alapján egyszerű levelek és virágok stilizált formáit rajzoltatjuk. Megmagyarázzuk az ékítőmennyi elem keletkezési módját s keletkeztetésének célját.

Az illusztrálást szorgalmi anyagnak tartjuk meg, de alkalmas témákról mi gondoskodunk s időt szakítunk alkalomadtán ezen rajzok közös megbeszélésére s bírálatára.

Az anyagot a szemlélet útján való rajzoláshoz ugyanazon körökből merítjük, mint a III. osztályban, bővíthetjük a mezőgazdaság, az iparágak s az élelmi cikkek köréből. A játéktárgyak, melyek még mindig vonzóak, néhanapján sorra vehetők. Az élő természetből pedig már nem csak a növényekből, hanem az állatvilágból is válogathatunk. (lepkék, bogarak, gyík, egér stb.) Sőt egy két kirándulás alkalmával közvetlen felvételeket is eszközölhetünk a természetből, csak arra vigyázzunk, hogy elején kezdjük.

A tervezés anyaga egyszerű szalag képzésében s idomok kitöltésében állapítható meg. De szoktassuk rá a gyermeket, hogy mielőtt tervez, azokat a stilizált elemeket, amelyeket fel akar használni, dolgozza ki. Egyszerű használati tárgyak díszítési terveit megpróbálhatják a gyermekek, megismertethetjük ezáltal őket a stilizálás és tervezés gyakorlati értékével.

Az V—VI. osztályban el kell érni az elemi iskolai fokozat eléréséig legjobb eredményt, ki kell egészítenünk mindent, amit megkezdünk. De főként gyakorlati értékűvé tesszük a rajzolást úgy, hogy az elemi iskola befejeztével a gyermek avval a meggyőződéssel távozzék az életbe, hogy amit a rajzórán tanult, annak valóban hasznát is veheti a mindennapi

életben. S hogy a tanító avval a biztos tudattal engedje ki a gyermeket, hogy annak nemesak kézügyességet nyújtott, hanem látásának szép és formaérzékének, értelme tovább fejlődésének megadta a természetes fejlődés alapját.

Mivel az V—VI. osztályból a gyermek az életbe kerül, ahol komoly munka várja, vegyük mi is komolyan a rajzolást. Pontosan kidolgozott (már amennyire a gyermektől telik) s befejezett munkát kívánjunk, hogy a gyermek már idejekorán hozzászokjék ahhoz, hogy a kezéből kész munkát adjon ki.

A kézügyesítő és szemmértékfejlesztő gyakorlatok anyagát a mértani ismeretekkel kapcsolatosan bővítjük, de tulságos sok időt ne vesz-tegessünk már rá.

A távlati törvényeket nagyarányú tárgyakon, vagy kirándulások alkalmával kinn a természetben szemléltessük s kívánjuk meg, hogy ezeket a kisebb tárgyak rajzolásánál is érvényesítse a tanuló.

Az árnyékoláshoz, valamint a színezésnél is lehetőleg az átmeneteket és a különböző színárnyalatokat is vetessük észre a gyermekkel, hogy rajzában ezeket kifejezhesse.

Vezessük rá a gyermeket, hogy a fényhatások a színes tárgyon mennyi változást idéznek elő, hogy ne csak a tárgy saját színét, hanem az összes színeket észrevegyék.

A természetrajz, fizika, kézügyesség, gazdaságtan, női kézimunka, mind olyan tárgyak, melyekkel kapcsolatba hozható a rajzolás, sőt jó segédeszköz lehet; azért itt ennyivel több idő fordítható a rajzra s ennyivel több tere van az anyagnak.

A stilizálás és tervezést a mértani ismeretek nagyon megkönnyítik. Mivel a gyermek itt már leleményesebb is, egy kis áttekintése is van már, azért könnyebben s nagyobb kedvvel tervez, amit csak fokozhat, ha egy-egy sikerültebb tervet gyakorlati tárgyon is megoldatunk. Pl. igen alkalmas tervezések s könnyen átvihető gyakorlatba is: egy fűzetfedél-terv, valami kézimunkaterv, kulacs, korsó díszítés, ujságtartó, törölközőtartó stb., stb.

Az illusztrálást is helyi-közzel felszínre hozzuk, hogy a gyermek megfigyelő-, reprodukáló- s rajzolóképességéről tájékozódhassunk.

A tanulóknak figyelmükbe ajánljuk a vázlatozást (skitzelést), magunk is rávezetjük őket ennek praktikus értékére s módjára.

Rajzolásra alkalmas tárgyat annyit sorolhat-nék elő, hogy végehossza nem volna, de azt hiszem, annyira világos a mérték s a cél, hogy ahhoz mérten kiki meg tudja válogatni az anyagot

Remes Alajos.

EGYESÜLETI ÉLET.

Pályatételek. A rozsnyóegyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület középponti választmánya a következő kérdéseket tűzte ki tagjai részére 1908/9. tanévre pályá-

és kötelezett tételek: a) «Az iskolai szülői értekezletek rendezése s ennek kapcsán a testi, szellemi és erkölcsi házi nevelés irányítása»; b) «A kézimunka tanítás anyaga, módszere és haszna: s mennyiben szolgálja ez a háziparnak a nép között való elterjedését?»; c) «Milyen legyen a tananyag helyes feldolgozásának módja, hogy az a tanulási kedvet minél inkább felébressze és így a gyakorlati életnek neveljen?»

IRODALOM.

A Szent-István-Társulatnak az 1908–9. iskoláévre érvényes hivatalos tankönyvjegyzéke kívánatra ingyen és bementee haladéktalanul megküldetik. Tartalmazza az elemi és felsőbb nép- és polgári iskolák, tanítóképzők és egyéb oktatási intézetek használatára egyházhatalossággal és miniszterileg is engedélyezett tankönyveket és tanszereket.

Boldogországnak. A jelenkori magyar dráma-irodalom nem igen akar, vagy nem igen mer belevágni korunk égető, mozgató, mindenkit foglalkoztató kérdésének színpadra vitelébe. A kor-szellem változásai iránt egyébként olyan érzékeny színpad mintha fázna a szociális kérdéstől. Garami Ernőnek a Vigszínházban előadott darabján kívül számbavehető irodalmi alkotás alig foglalkozott e témával. Örvendetes kivétel e tekintetben *Erdősi Károlynak* kisebb színpadok számára írt *Boldogországnak* című keresztény szocialista drámája, melyet első előadása alkalmával közönség és kritika egyaránt nagy tetszéssel fogadtak s mely azóta sikerrel bejárta a vidék keresztény műkedvelő színpadjait. Most, a farsangi színi előadásokra való előkészületek idején melegen ajánljuk *Erdősi Károly* szép darabját a legényegyesületek, ifjúsági és katolikus körök figyelmébe. Szöveggönyv ára 2 korona, 10 példány az előadási joggal együtt 15 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.

A Szent-István-Társulat népies tagsága. Az évente 2 koronát fizető pártoló tagok létszáma már eddig is jóval fölülmúlja a tizenhat ezeret, amennyit pedig még egyetlen évben sem ért el. Az új pártoló tagok tömeges jelentkezése következtében az 1909. ére szóló *Szent-István-Társulat naptára* már teljesen elfogyott, e helyett azonban a Társulat szívesen adja kívánatra a következő művek bármelyikét: *Kempis Tamás: Krisztus követése. Szalézi szent Ferenc: Filoia. Szászai Antal: Nagy mesterség.* Az ujonnan jelentkező tagok a tagdíj beküldésekor írják meg azt is, hogy a jelzett könyvek közül melyiket kívánják az elfogyott naptár helyett. Minthogy a tagilletmény többi részei (*Szentek élete. Új kis tükör. Kis gazda útmutatója*) is már fogytan vannak, nagyon ajánlatos a 2 korona tagdíjjal melegebbi beküldése a következő címre: *Szent-István-Társulat, Budapest, VIII. Szentkirályi u. 28.*

«**Jo népiskolai tankönyvek.**» A «*Nyugatmagyarországi Híradó*» egyik legutóbbi számában a fenti címen hosszabb cikk jelent meg, mely tárgyilagosan, alapos szakismerettel fejtegeti a Szent-István-Társulatnak a **nem magyar tanítási nyelvű népiskolák számára** kiadott legújabb könyveit. A tanulmányos cikkből átvesszük a következőket: «A közoktatási miniszter gondoskodott arról, hogy az 1907. évi XXVII. törvényekben foglalt

rendelkezés értelmében a nem magyar tannyelvű elemi népiskolák megkapják a magyar nyelv tanításának ter-
vét és ahhoz való útmutatást. E tanterv és útmutatás megjelent múlt évi november hó 14-én s azt a miniszter megküldötte a kir. tanfelügyelőségeknek, az egyházmegyei főhatóságoknak és a közigazgatási bizottságoknak. A tanterv kijelöli a heti óraszámot s megállapítja a mértéket, amely szerint a nem magyar tannyelvű elemi népiskolákban a magyar nyelv minden osztályban tanítandó, hogy a nem magyar nyelvű gyermek a negyedik évfolyam bevégeztével gondolatait magyarul élőszóval és írásban érthetően ki tudja fejezni. Kérdés támad, mikép lehet és kell e célt elérni? E cél elérését a direkt módszer segítségével lehet és kell biztosítani. Magyar beszélgetéssel, magyar olvasmánnyal, magyar írásbeli dolgozatokkal és magyar nyelven vezetett iskolai foglalkoztatással és játékkal. Egy további kérdés az: van-e erre a célra jó segítő eszközünk? Erre a kérdésre igenlő választ adhatunk. Most jelent meg három derék olvasó- és tankönyv a nem magyar tannyelvű elemi népiskolák I., II., III. és IV. osztályai számára a magyar nyelv tanításának új terve szerint. Szerkesztették *Ember K., Margittai J. és Mihálicska J.* E tankönyvek címe: **A magyar beszéd- és nyelvyakorlas olvasó- és tankönyve a nem magyar tanítási nyelvű kath. népiskolák számára.** A nem magyar tanítási nyelvű osztott és osztatlan népiskolák részére készült legújabb tantervnek megfelelően szerkesztették *Ember K., Margittai J. és Mihálicska J. I. évf. A II. osztály részére.* Ez az évfolyam tartalmazza az I. osztályban átveendő beszédgyakorlatokat és olvasmányokat is. — *Második évfolyam. A III. osztály részére. Harmadik évfolyam. A IV. osztály részére.* Kiadja a Szent-István-Társulat 1908. Engedélyezte a püspöki kar nevében az Országos Kath. Tanügyi Tanács és állami szempontból a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a nem magyar tannyelvű kath. népiskolák számára. Vegyük elő e könyveket egyenkint. Miről beszélgetnek az első osztályban? Ebben az osztályban begyakorolja a tanító az iskolai rendtartással kapcsolatos megszólítást, figyelmeztetést, utasítást, a közönségszerű kérdések- és feleletekben. A beszélgetések tárgyköre továbbá az iskola és az iskolai élet; a gyermek testének főbb részei; a család és a családi élet; a gyermek foglalkozása; az épület, udvar és kert; az alapszámok húszig és a testi gyakorlatok és gyermekjátékok vezényszavai. — A magyar nyelv tanításának heti óraszám az egytanító népiskola első osztályában kettő, a hattanító iskolában heti óraszám hat. A *második osztályban a magyar beszélgetések tárgykörei:* A múlt évi anyag ismétlése és mind tárgyi, mind alaki tekintetben bővítése. Továbbá: a templom, a község, a község lakossága; a nap részei, a hét, hónapok és évszakok. — *Ethikai tárgyak:* a szülők iránt való tisztelet, hála, engedelmesség, a testvéri szeretet példázó mesékben. Az alapszámnevek százig, pénznemek és mértékek. A testgyakorlattal játékkal, kézimunkával kapcsolatos mozgások megnevezése és vezényszavak. Társas gyermekjátékok magyar kifejezésekkel, gyermekversek, dalok és mondókák. — A második osztályban tanulnak a növendékek magyarul olvasni és írni. Megtanulnak néhány állat- és népmesét s megismerkednek az írásbeli gyakorlatok elemeivel és a helyesírás legszükségesebb szabályaival. A *harmadik osztályban a magyar beszélgetések tárgykörei:* A második osztály anyagának ismétlése, alaki és tárgyi bővítésekkel; a község határa, a község elöljárósága; földrajzi alapfogalmak; a vármegye ismertetése. — *Helyi vonatkozású mondák.* — Az emberszeretet példázó vallásos-erkölcsi elbeszélések. A növények és állatok védelme mesékben. Az alapszámnevek ezerig. Számnevek és mértékek. A testgyakorlattal, kézimunkával és játékkal kapcsolatosan gyermekmesék, dalok, mondókák és vezényszavak. Ebben az osztályban elő van írva a folyékony és magyaros kiejtésű olvasás begyakorlása. **A magyar beszélgetések tárgykörei alkotják az olvasmányok tárgyát.** Az írásbeli dolgozatok tárgya: másolás,

tollba mondás, emlékeztetőből való leírás, a helyesírás gyakorlása és a fogalmazás elemei. A *negyedik* osztályban a magyar beszélgetések tárgykörei: A harmadik osztálybeli anyag ismétlése, tárgyi és alaki bővítésekkel. A falusi élet eseményei. Gazdasági munkák. A városi iskolákban a városi élet eseményei. Ipar és kereskedelem. A becsületességet, mértékletességet, józanságot, takarékoságot, önrainmat, törvénnytiszteletet, bátorságot, vitézséget, a szülőföld szeretetét, a hazafiságot példázó elbeszélések. — Magyar történelmi mondák és regék. Népelet. Állatmesék és népmesék. Vallásos és hazafias költemények megtanulása és értelmes előadása. — Magyar példabeszédek és közmondások. — Az alapszámnevek ezereken túlmenőleg. Pénznevek és mértékek. — A testgyakorlatokkal, kézi munkákkal és játékkal kapcsolatosan dalok, gyermekversek és vezényszavak. — Olvasmányok a magyar beszélgetések tárgyköréből. — Írásbeli dolgozatok: kisebb olvasmányok tartalmának leírása, rövid leírások, rövid levelek, helyesírási gyakorlatok. Ezekben vázoltuk röviden az új tantervet s egyúttal a három új jó tankönyv tartalmát áttekintésben. A jeles szerzők derék és nem könnyű munkát végeztek e kézikönyvnek szerkesztésével. Minden kötetben van néhány jó kép is. A kötetek kiállítása szép, ára mérsékelt. Néptanítóink hasznos tanítási eszközt kapnak kezükbe. A könyvecskék első sorban a kath. népiskolák részére valók, de bátran használhatják azokat a görög katolikus és a görög-keleti vallású népiskolák is és mintául vehetik a protestáns elemi népiskolák is.»

A jellemnevelés könyve és kritikája. A múlt számunkban maga a szerző, Szuszai válaszolt a «Néptanítók Lapja»-ban a «Jellem Útja» című könyvről «Z.» aláírással megjelent kritikára. Ez az ellenkritika a pedagógiai tudomány tekintélyét és a gyermeknevelés szent ügyét tartotta szem előtt s ezért határozott, érelyes és mindenekfelett méltóságáteljes volt. Hasonló értékű választ küldtek be lapunkhoz Z.-nek a «Néptanítók Lapja»-ban közzétett izléstelen bírálatára *Gergely Homonnáról* és *Zeman Jenő Hárskútról*. Ezeket már nincs miért közölni, de a beküldés tényét jóleső érzéssel említjük fel annak igazolására, hogy a kath. szellemű magyar nemzeti népnevelés őrei figyelik, hogy a «Néptanítók Lapja», a magyar katolikusok pénzén is fentartott e tanügyi lap, megmarad-e az objektív igazság útján.

Tájékoztató.

A kath. tanítók hivatalos levelezése.

«Egyik buzgó főesperes fontos kérdéseire» *Bertalan Vince* tanár úr kimerítő tájékoztatót nyújt. Csupán a 3. illetve 4. pont alatt közölt felelete nem vonatkozik egyenesen a feltett kérdésre. A feltett kérdés így hangzik: «Ott, hol az autonómiai szervezetnél fogva a plébánosok, nemesak az iskolaszék elnökei, de a róm. kath. iskolák igazgatói is, folytathat-e hivatalos levelezést a tanfelügyelő a kath. tanítókkal az iskolaszék, illetve az igazgatóság kikerülésével?»

Ebben a kérdésben nincs benne a «rendelkező hatalomra, a jogkörre valló» kifejezés, mint az a Bertalan tanár úr felvilágosításának 4. pontjában olvasható.

Jelenben évi állandó hivatalos levélváltása a kir. tanfelügyelővel a róm. kath. tanítónak, ha államsegélyt élvez, négy ízben van. Két ízben a január és július hónapokról szóló államsegélyre vonatkozó nyugtáktáttamozása alkalmával, amely nyugtákat a kir. tanfelügyelő hivatalból és ajánlva küld egyenesen a tanító címére. De miért is zavarna azzal az igazgató-plébános iskolaszéki elnököt. Hivatalos levélben kell az iskolai év végén az iskolai évre vonatkozó statisztikai kimutatást a kir. tanfelügyelőnek megküldeni, ezzel egyidejűleg a statisztikai kimutatás másik példányát a központi statisztikai hivatalnak kell megküldeni, e célra a statisztikai hivatal a szükséges nyomtatványok küldésének

alkalmával címzett borítékot mellékel, mely az «n—i róm. kath. iskolától» felirással s «hivatalos felszólítás folytán, portómentes» záradékkal van ellátva. A statisztikai kimutatást tartalmazó hivatalos levelet, ha van, az iskola pecsétjével kell ellátni s az iskola postakönyvével feladni. Tehát minden iskolának el kell látva lenni, illetve el kellene látva lenni posta- és kézbesítőkönyvvel, ezt különösen bizonyítja a kéthetenként az iskolaszéki elnöknek kézbesítendő mulasztási kimutatási nyomtatvány, melyre rá van nyomtatva az utasítás, *hogy a tanító kézbesítőkönyve mellett adja át a kimutatást az elnöknek*, míg az iskolaszéki elnök szintén kézbesítőkönyv mellett juttatja az elüljáróhoz. A kézbesítőkönyvben az iskolaszéki elnök aláírásával ismeri el a mulasztási kimutatás átvételét, s ezzel igazolhatja magát a tanító, ha esetleg az iskolaszéki elnöknel a mulasztási kimutatás eltéved, mert amint van haryag hivatalnok, mulasztást elkövető tanító, úgy lehet felelősen iskolaszéki elnök is.

Kézbesítőkönyv mellett küldi be a tanító az elüljárósnak esetenként az iskolai év folyamán beirt és kimaradt tanköteleseket s az újra oltandók kimutatását.

Kézbesítőkönyv mellett adja portómentesen és hivatalból az államsegélyes tanító minden hónapban a kir. adóhivatal címére az államsegélyről szóló nyugtáját, ha székhelyén adóhivatal nem lenne.

Tehát a róm. kath. tanító a jelenleg uralkodó rendszer szerint portómentesen küldi a plébániahivatal megkerülésével, az iskola kézbesítőkönyve mellett egy-egy példányban az évi statisztikai kimutatást a központi statisztikai hivatalnak s a kir. tanfelügyelőnek, az államsegélyes tanító pedig nyugtáját a kir. adóhivatalnak.

Arra vonatkozólag sem törvény, sem rendelet nem intézkedik, hogy a tanító a láttamozás végett a kir. tanfelügyelőnek évenként két ízben küldendő nyugtáját és a helyi járandóságok kiszolgáltatásáról vezetett és év végén beküldendő jegyzéket küldheti-e az iskola kézbesítő könyvével, pecsétjével portómentesen, hivatalból vagy pedig a plébániahivatal útján.

Tehát a jelzett esetekben folytathat a tanító a plébániahivatal megkerülésével hivatalos levelezést és ez a levelezés nem történik az iskolaszéki elnök tekintélyének rovására, hanem az ügy gyors elintézése érdekében történik a tanítói jogkörből kifolyólag.

Asszonyására.

Székelgy Gyula.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállit s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

A Katolikus iskola védelme. Az országos katolikus magyar Iskolaegetület céljaira újabban a következő adományok érkeztek dr. *Gieswein* Sándor apátkanonok ügyvezető-elnökhöz (Budapest, VIII, Szentkirályi-utca 28.) *Bende* Imre nyitrai püspök 400 kor., *Párcy* Sándor szepesi püspök 100 kor., Gróf *Zichy* Gyula pécsi püspök 400 kor., dr. *Mayer* Béla püspök 100 kor., *Mohl* Antal győri kanonok 50 kor., dr. *Takács* Menyhért jászói prépost 25 koronát küldött. Az ügyvezető igazgatóság ahhoz a tőkéhez csatolta a kegyes adományokat, amelynek gyarapodása legbiztosabb záloga a kath. tanügy jövő fejlődésének. Az egyesület halás köszönetét az elnökség felir. tban terjesztette a nemes szívű adakozók elé.

Tanítóképzők reformja. Az országos Kath. Tanügyi Tanács a nagy méltóságú püspöki kar utasítására javaslatot készít a tanítóképzők reformjáról. A javaslat

elkészítésére kiküldött albizottság elnöke, *Guzsvencz* Vilmos szentszéki tanácsos, esztergomi tanítóképző igazgató felhívást intézett a hazai kath. tanítóképzők tanartestületeihez, melyben kéri, hogy a reformtervezet-höz küldjék be véleményüket. A felhívás röviden vázolja a kérdéseket, a melyre a szakértők feleletét kéri. Ezek a képzők belső szervezetére, a tanító képesítés módjára és a képzőintézeti tanárok képesítésére vonatkoznak. A reform irányító elveit, melyeket a múlt évi augusztusi gyűlésünk elfogadott, *Guzsvencz* V. elnök és előadó lapunk egyik múlt évi számában ismertette.

Jubiláló tanító. Örvedetes napja volt f. hó 17-én Rábapatoná községnek. *Czurf* Mihály főtanító a nevezett községben 30 éves működését ünnepelte. Czurf nemcsak a népnevelés terén szerzett magának elhervadhatatlan érdemeket, hanem a nép szociális érdekeinek istápolása körül is buzgólkodik évtizedek óta. Rábapatonán virágzásnak indult hitel-fogyasztási- és tejszövetkezetek létesítése és azok tapintatos és szakszerű vezetése folytán azok megismosodása úgyszólván egyedül az ünnepeltnek köszönhető. Az ünnepelt beválasztott választmányi tagja a Komáromi Felsődnai Szövetkezetek Szövetségének is. Az ünnepeltetés kezdeményezése is a komáromi központból indult ki, ügybuzgó titkárának, *Székely* Antalnak indítványára. Reggel az iskolaépületre tűzött zászló jelzé az ünnep felvirradtát. Szentmise előtt ide gyűltek egybe az iskolás gyermekek vagy 400-an. Megható látvány volt, midőn a szeretett főtanító a gyermekek eljenzése közt a zsufolásig megtelt tanterembe lépett. Kell, hogy egekig hasson az ártatlan gyermekek szívből fakadó alkalmi üdvözlő éneke, melynek elhangzása után előállott egy fücska, ki szívből fakadó szeretettel köszönti a jó tanítót, a gyermekek valódi atyját és hálás szavakkal köszöni meg fáradozását. Erdekes és megható volt e látvány, a kedves gyermekserégnek könnyelt szemekkel mondott ovációja. A leánytanulók egyike szép elővirágcsokrot nyújtott át szeretett tanítójuknak. Az ünnepelt csak szünet után juthatott szóhoz, s meghatottságtól remegő hangon mondott köszönetet a gyermekeknek, buzdítva őket, mint oly sokszor, hogy derék honpolgárok s honleányok legyenek. Majd köszönetet mondott a kartársainak, kik ezen ünnepélyel meglepték. A község nagyjai délután üdvözölték az ünnepeltet. Ez ünnepélyen jelen voltak a földmivelésügyi miniszterium képviselője Budapestről, *Hegedűs* szolgabíró a vármegyét képviselve, míg a komáromi központ kiküldötte *Reemann* Ferenc volt, *Varga* Pál kerületi esperes és több kartársa az ünnepeltnek. *Magyar* Árpád könyi ig. tanító üdvözölvén őt elsősorban, mint kartársat s mint szövetkezeti vezetőt. A komáromi központ nevében *Székely* Antal helyett *Reemann* Ferenc üdvözölte s méltatja Czurf főtanítónak szociális téren kifejtett derék munkásságát. Üdvözölte a buzgó férfiút még a földm. miniszterium képviselője, *Varga* P. esperes a kerület nevében, majd *Köszvényes* Mihály környei ig. tanító. Legmeglepőbb volt a többi közt *Kertai* József községbeli gazdának alkalmi üdvözlője, ki egyszerű, de szívből fakadó szavakkal adózott egykori szeretett tanítójának. Ajándékkal is meglepték az ünnepeltet: a felsődnai Szövetk. Szövetség 100 koronát, a község polgárai pedig az általuk összegyűjtött összegből díszes ezüst szivartárcakészletet nyújtottak át. Az ünnepelt meghatva, az elrészkenyülés hangján mondotta el tanítói életének emlékeit s őszinte szívből jött szavakkal köszönte meg a szives üdvözlést. Az ünnepély ezzel befejeződött volna, de a hálás fiatalság, a volt tanítványok, szerenáddal kedveskedtek. Lélekemelő volt az ünnepély, melyről épülve szédedtünk el s boldog azon község, mely ily tanítóval bír, mint a mi ünnepeltünk, kit az Ég sokáig éltessen!

A tanítói állás megbecsülése. Újvidék szab. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjainak választása alkalmával a polgárság bizalma *Griszler* József és *Gály* József újvidéki róm. kath. tanítókat törvényhatósági bizottsági tagokká választotta. Különösen *Gály* József megválasztása nagy kitüntetés, mert ő csak 5 éve hogy Újvidéken van, s már is megnyerte a polgárság

szeretetét és ragaszkodását. A tanítói állásnak tehát van tekintélye, ha a tanító le nem rontja azt. Adjon az Isten sok ilyen derék tanítót tekintélyünk emelésére.

Emlékezés. Bencze D. Pál fővárosi tanító, iskolatársam, *Schultz* Imre ezerre menő tanító-tanítványainak szíve mélyéből szedi szavait, amidőn a kath. tanügy ez önzetlen munkásának emlékét megörökítetteti óhajja. *Schultz* Imre — ki tanítványainak szemében fogalommá vált — egy emberöltőn keresztül kizárólag a kath. tanítóképzésnek, kath. tanügyi irodalomnak élt. Kimondhatatlan mély vallásosság hatotta át. Könyveinek száma a 100 at közelíti meg s a kath. iskolákban, habár átdolgozásokkal, de még most is használtatnak. Elsősorban tehát a kath. tanügy érdeke, hogy egy ilyen munkása emlékét kapjon. Az eljárás módozatait egyelőnk tavaszi köri gyűlésein lehetne megbeszélni s a végső lépéseket egyelőnk központi vezetősége, avagy a metán alakuló bizottság tenné meg. Meg vagyok róla győződve, hogy szeretett kartársaim a kath. tanügy s a magunk jól fölfogott érdekében szívesen, lélekkel rajta rannak, miszerint e jeles férfiú emléke hozzát, méltó módon megörökíttessék. *Kurd*, *Gyomlai* József, kántortanító.

Kérjük t. olvasóinkat a lappéldányok gondos megőrzésére, mert a kiadóhivatalnak nem áll módjában az elvesztetteket érvégével utánpótolni.

Szerkesztői üzenetek.

G. A. és **G. Z.** Köszönjük az értesítéseket. — **Gergely.** Örömmel látjuk munkatársaink között. Már elkésve kaptuk. Egyéb időszervi pedagógiai kérdésről kérünk rövid értekezést. — **S.** Közzettettük. — **Z. F.** Köszönet a figyelemért. — **G. L.** Szorgalmazni fogjuk. **E. Ö. L.** Más alkalommal is készséggel fogadjuk alapos tanulmányait. — **T. I. A III.** korpótlékért azonnal adja be folyamodását. Ne várja be az előző kérvény elintézését. Megsürgeljük, de sürgesse ön is az illetékes tanfelügyelőség útján. — **B. F., K. I.** és **D. Gy.** Levélben válaszoltunk. — **S. J.** A kérvény elintézését sürgetni fogjuk. — **Sz. E. 1.** A hittani órák száma 4. Ezt a heti óraszámot az iskolaszék nem emelheti 6-ra. Minden köteles tárgy tanítására előírt heti óraszámnak betartását a törvény írja elő. 2. Nem. 3. A másvallású tanulók hitoktatásáról az illető felekezet gondoskodik. 4. Nem köteles lemondani állásáról. — **H. D.** Cégeket elvből nem ajánlunk. Kérdezze meg a legközelebb eső vasuti állomás főnökétől. — **F. D.** Ha magánlakását is zavarják, az engedély csak az ön beleegyezésével adható meg. Ellenkező esetben az iskolaszék rendelkezik a tantelemmel. — **B. I.** Rendelje meg a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala útján dr. Kiss Áron *Iskolai gyermekjátékok* c. könyvének kisebb kiadását. — **Sz. L.** Levélben válaszoltunk. — **B. F.** Felhasználjuk. Ambár már idejét multa. Előbb kellett volna, hogy beküldje. **B. B.** Igen sokféleről intéz hozzánk kérdést, levélben felelünk. — Több levélre a jövő számban felelünk.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A «Népnevelő» f. é. január 3-án hirdett **valkóczy** kántortanítói állásra a pályázat újra hirdettetik azzal, hogy az iskolaszék a fizetésekiegészítés iránt intézkedik, és hogy az állásra a pályázat **február hó 11.** napjának d. e. 10. órája tüzetik ki. Az állás lehetőleg, azonnal elfoglalandó. *Turckányi Albert* esperes-plébános.

63 1-1

Nagy-Vendéghi (Nyitra m.) tanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme két szobás lakáson, zárt konyhán, sertés óllon, istálón és 173 □ öl kerten kívül 895 □ öl szántóföld, 2 kor. 6 fillér értékben; 20 szekér nyírszál és vesszőfa 20 kor., 20 pozs. mérő rozs, 120 kor.; tandíj 330 kor.; ismétlőiskolaért 20 kor.; községi segély 100 kor.; államszegély 209 kor. 74 fillér. Fizetésekiegészítés kérelmeztetni fog. Pályázhatnak tanítónők is. Pályázat határideje és választás napja **február 10.** Kérvények *Klasz Imre* kisvendég hi plébánoshoz küldendők.

66 1-1

Egri érseki megye.

A **dédesi** (Borsod m., vasuti állomás: Nagyvisnyó) róm. kath. kántortanítóságra pályázat hirdettetik. Javadalmazása: lakáson, melléképületeken s kerten kívül 13¹³⁴⁹ 1900 hold szántóföld, községgel közös legelő- és erdőhasználatból négy illetőség. Parbér és stóla a javadalmi összeírás jegyzőkönyve szerint 339 kor. Kézpénzfizetés különböző címeken 396 kor. Kötelessége a mindennapi és ismétlőiskolások tanítani, az összes kántori és díjlevelében foglalt egyéb teendőket végezni. Választás **február 9-én** lesz, személyes megjelenés mellett. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények a plébániai hivatalhoz intézendők. *Iskolaszék.*

46 2-2

A **jászberényi** egyik segédkántorságra pályázatot hirdetek. Kellékek: jó hang mellett értelmes éneklés, orgonálásban, szertartások s temetések végzésében fáradhatlan gyakorlatosság. Fix fizetés 1000—1200 kor. tehetőséghez képest. Komoly, megállapodott egyén előnyvel bír. Levél hozzám címzendő. *Jászberényi Belezmay Mór* róm. kath. főkantor.

60 1-3

Csanádi egyházmegye.

A **menyházai** (Árad m.) róm. kath. kántortanítói állásra oly okleveles tanítónők pályázhatnak, kik a templomi kántorságban teljes jártassággal bírnak. A megválasztott kötelessége VI. osztályú vegyes iskola tanítása, kézimunka- és ismétlőoktatás, továbbá a templomi kántorkodás. Javadalma: kézpénzben 600 korona, 20 kor. irodaátalány, 44 korona földhasznóbér, 12-30 hl. búza, 12-30 hl. kukorica, 345 méter tűzifa, melyből az iskola is fűtendő. Két szoba, konyha, kamra, pince és házi kertből álló lakás. Kérvények a róm. kath. plébániához címezve **február 11-éig** benyújtandók. *Ballauer Kristóf* plébános.

70 1-1

Nyitrai püspöki megye.

A **kövágási** (Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma 1000 kor. új iskola szép lakással s melléképületekkel. Pályázati határidő **február hó 7-ig.** A választás febr. hó 9-én d. e. 11 órakor kövágási iskola tantermében fog megtartatni. *Rojcsek János* iskolaszéki elnök. Kunfalva u. p. Rajecz-fürdő.

62 1-1

Pécsi egyházmegye.

A **mucsii** (Tolna m.) róm. kath. V. sorszámú osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: a községtől 400 korona havi részletekben, államszegélyből

600 korona. Az államszegélyt csak a miniszteri folyósítás után kapja. Két szoba, konyha és éléstárból álló lakás. Kötelessége: az iskolaszék által reábizandó osztályt tanítani, a templomban a gyermekekre felügyelni, a kántoriakban díjtalanul segédkezni s a kántort betegsége esetén önállóan is helyettesíteni. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő **február 7.** *Iskolaszék.*

67 1-1

Rozsnyói püspöki megye.

A **murányhosszúréti** (Gömör m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Új javadalmazási jegyzőkönyv felvétele s államszegély kérvényeztetni fog. Tannyelv tót-magyar Állás azonnal elfoglalandó. *Neuman János* plébános.

64 1-1

Szombathelyi egyházmegye.

Pályázati hirdetés. A szombathelyi egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület segítőosztály igazgatósága a folyó 1908—9. iskolaévre öt (5) egyenként száz-száz (100—100) koronás ösztöndíjra pályázatot hirdet. Feltételek: Pályázhatnak mindazon szombathelyi egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület tanítótajjai, kik egyesületünk segítőosztályának alapítótagjai s alapítótagjai díjajukat, 50 koronát, a segítőosztály pénztárába befizették, vagy mint a segítőosztály rendes tagjai 3 kor. tagsági díjajukat már öt éven át megszakítás nélkül minden évben pontosan a segítőosztály pénztárába befizették. Ösztöndíjban részesülhetnek a fentemlített pályázatra jogosított szülők azon fiú- és leánygyermekéi, kik tanítóképzőt, bármelyik egyetemet, felső-szakiskolát, a gimnázium és reáliskola felsőbb (5—8.) osztályait és a felső-kereskedelmi iskolát látogatják. Amennyiben ilyen tanulók szülői nem pályáznak, a gimnázium és reáliskola alsóbb (1—4.) osztályába vagy a polgári iskolába járó tanulók is részesülhetnek ösztöndíjban. A kérvényben feltüntetendő az a körülmény is, vajjon a pályázók gyermekei részesülnek-e egyéb ösztöndíjban vagy segélyezésben, továbbá, hogy pályázónak hány gyermeke van, kik szülői ellátásban részesülnek: végül az is, hogy a pályázó állomása mily jövedelemmel (díjlevelé összege) van összekötve. Az iskolaszék elnökével vagy az iskolaigazgatóval aláíratott pályázati kérvények **február hó 21-ig Szabó Károly** szombathelyi püsp. elemi iskola igazgatójához küldendők be. Később érkező kérvények nem vétetnek figyelembe. A kérvényhez az 1. félévi iskolai bizonyítvány vagy értesítő csatolandó. Figyelmetnek azok a kartársak, kiknek gyermekei a múlt iskolai évben ösztöndíjban részesültek, hogy kérvényeiket megújítsák, mert a segítőosztály alapszabályainak 11. §-a értelmében az ösztöndíj csak egy iskolaévre szavatattik meg. *A segítőosztály igazgatósága.*

68 1-1

Váci egyházmegye.

Sándorfalvára (Szeged mellett) 16 korona havi fizetés, — mosás és ágyneműn kívül — teljes ellátással katolikus segédkántort azonnalra keresek Kántorválasztás másfél év múlva. *Özveggy kántorné.*

69 1-1

«Használható harmonium kerestetik. Ertesítés állami iskola Napkor, Szabolcs m.»

61 1-1

65-1
Ismeri a Kis Muzsikust? . . 100 szép dalmak tára!
Három kedves tüzetének egy forint az ára.
Sok iskola tartja immár e kottákat becsben,
Jósvay kartárs árulj. Poroszlón, Hevesben.

Pártoljuk a hazai magyar művészetet!

Blaskovits BÁTORI MIHÁLY

Orsz. műfestész-ti és iparművész-ti intézete

SZABADKA, VII., Erdő-utca 66.

A tiszteletendő papságnak a bíboros hercegprímás ö. Eminenciája, 67/898. a. és **Tolnai Festetich Taszilo gr.** örökös méltósága által ajánlván. Az oktatást önmaga, **Császka György** kalocsai érsek úr nagylelkű aldozat-készsége folytán olaszországi műesztők és műmárványozóktól nyertem. **Óltárképek festése művészi kivitelben. Óltárok építése. Sokszorososan kitüntetve.** Templomfestés stílus szerint Gipszmárvány (stucco) — Továbbá templommeszeles, tornyok és általánosan nem mosható festéssel. — Költségvetést és mintákat bérmentve.

ELFOGYÓFÉL BEN

van az oly nagy keresletnek örvendő b. e. Csima Istvan főkantor által összeállított, az egész országban ismeretes 253 csalogatott szép orgonakiséretű gyász-mise-ének-tár. Míg az új kiadás megjele-nik, az eredeti 8 K ár helyett 5 korona-ért kapható a szerző özvegyénél Kis-kunfélegyházán. Az új kiadás ára ismét 8 korona lesz.

Fényképkészülékek,

valódi párisi színházi látcsövek és a világhírű Hensoldt-féle **prizmás táv-
esöveket** csekély havi törlesz-
tésre szállít

NOWOTNY J.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 21. szám.

Kerjen F. jelű arjegyzéket.

Nagy raktár fényképezési cikkekben.

41—III.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a Gazdák Biztosító Szövetkezetével a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

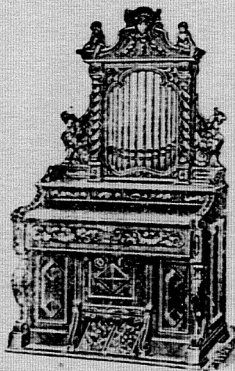
Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plebániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítsanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfeleltől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plebániái csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amért is felkerjük a plebános, káplán és tanító urakat, legyenek szívesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A Gazdák Biztosító Szövetkezte az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, Szentkirályi-utca 28/a. sz.

alatt van, érdeklődők ide szíveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 2—26

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok speciális beszerzési forrása — Monarchiában.

Elismert elsőrangú műre-mek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony.

Ventur-utca 24. szám.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Pótlisz. papság és tanároknak részlettízetésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Egyházi Új Népénektár.

Ima- és énekeskönyv **Máté János** kántortanító által szerkesztve, a veszprém-egyházmegyei hatóság által 1876—1908. sz. alatt jóváhagyva, most jelent meg **Nádai J.** könyvkereskedésében, **Keszthelyen.** Ezen esimes és tartós kiállítású könyv magában foglalja az egyházi évi en előforduló összes ünnepekre és egyéb alkalmakra szokásos imákat és énekeket. Különösen a szentmise alatti és szentkeresztusi imák szép képekkel vannak illusztrálva. Igen alkalmas az iskolába járó növendékeknek, mert a szentmise alatti szolgálat módját (ministratio) is magában foglalja. Nyomása és kiállítása felveszi a versenyt a hasonló művekkel, ára mégis csekély: erős kötésben 50 fill., de kapható különféle diszkótesben is jutányos áron. A kántortanító uraknak mutatvány-példányt kívánatra küldök portómentesen megrendelés céljából 50 fillér beküldés ellenében. — Elárusítottoknak 20% árengedményt adok. 671